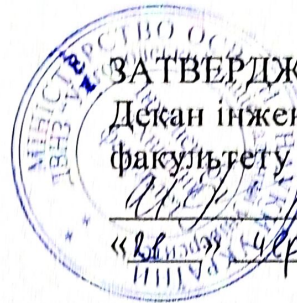


**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міського будівництва та господарства**



ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан інженерно-технічного
факультету

Йолана ГОЛИК
Йолана ГОЛИК

«26» червня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОЦІНКА ЗЕМЛІ ТА НЕРУХОМОСТІ**

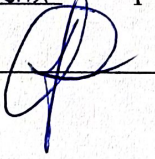
Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Міське будівництво та господарство
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Оцінка землі та нерухомості» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 19 Архітектура та будівництво спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія освітньої програми «Міське будівництво та господарство».

Розробник: Куцина Ірина Анатоліївна, к.т.н., доцент кафедри міського будівництва та господарства ДВНЗ «УжНУ»


Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри міського будівництва та господарства

протокол №11 від «19» червня 2024р.

Завідувач кафедри МБГ  Діана КАЙНЦ

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технічного факультету

протокол №5 від «20» 06 2024 р.

Голова науково-методичної комісії  Володимир ЦИГИКА

© Куцина Ірина Анатоліївна, 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
	1/2	1/2
Тижневих годин для денної форми навчання:	Лекції:	
аудиторних – 3	26	8
самостійної роботи студента – 4	Практичні:	
	20	6
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	74	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Оцінка землі та нерухомості**» є сформувати на необхідному для сучасних вимог будівництва ознайомити майбутніх фахівців даної галузі з теоретичними та практичними основами оцінки землі і нерухомості; забезпечити знаннями, необхідними для правильного практичного застосування методів оцінки нерухомості.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК01. Здатність інтегрувати спеціалізовані концептуальні знання в галузі будівництва та цивільної інженерії, у поєднанні з дотриманням чинних нормативно-правових документів у сфері архітектури та будівництва, для вирішення складних інженерних задач відповідно до спеціалізації.

СК02. Здатність розробляти та реалізовувати проекти в галузі будівництва та цивільної інженерії.

СК04. Здатність проводити обстеження, випробування, діагностику та розрахунки при розв'язанні задач в галузі будівництва та цивільної інженерії.

СК07. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументації до фахівців і нефахівців будівельної галузі.

СК12. Здатність приймати рішення щодо захисту міських територій від несприятливих санітарно-гігієнічних умов та несприятливого впливу фізико- геологічних процесів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Оцінка землі та нерухомості**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): немає

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Міське будівництво та господарство**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Відслідковувати найновіші досягнення в обраній спеціалізації, застосовувати їх для створення інновацій.	РН08
Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літературу, бази даних містобудівного кадастру та інші джерела, аналізувати і оцінювати її.	РН10
Застосовувати методики обстеження міських територій, приймати обґрунтовані рішення щодо реконструкції та реновації міських територій різного призначення і підвищення комфортних умов проживання населення.	РН17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Оцінка землі і нерухомості»

Програмні результати навчання	Шифр РН
Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, а також критичне осмислення сучасних проблем в галузі будівництва та цивільної інженерії для розв'язування складних задач професійної діяльності.	РН08
Застосовувати теоретико-методологічні та прикладні знання щодо оцінки нерухомості, забезпечити знаннями, необхідними для правильного практичного застосування методів оцінки нерухомості.	РН10
Проводити технічну експертизу проєктів об'єктів будівництва та цивільної інженерії (відповідно до спеціалізації), здійснюючи контроль відповідності проєктів і технічної документації, завданням на проєктування, технічним умовам та іншим чинним нормативно-правовим документам у сфері архітектури та будівництва.	РН17
Проводити обстеження міських територій та вміти застосовувати сучасні математичні методи для аналізу статистичних даних, Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літературу, бази даних містобудівного кадастру та інші джерела, аналізувати і оцінювати її.	РН10, РН17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

тести, виконання практичних завдань, підготовка розрахунково-графічної роботи, залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: тести, виконання практичних завдань.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	50	100
10	20	20		

T1, T2, T3.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T4	T5	T6	T7	50	100
10	10	15	15		

T4, T5, T6, T7

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	2	20	2	20
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	20	1	20
Розрахунково-графічна робота	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульні контрольні роботи включають:

- тестові завдання (20 балів);
- теоретичні питання (15 балів);
- практичні завдання (15 балів).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Залік є заключним підсумковим контролем у кінці першого семестру навчального року. До заліку допускаються студенти, що отримали не менше 60 балів за підсумками модульного контролю.

Студенти, в яких оцінки за підсумками модульного контролю дорівнюють або є вищими за 60 балів, можуть не приймати участі в заліковому контролі, але за бажанням вони можуть покращити свої бали, прийнявши участь в заліку.

Під час заліку даються усні відповіді на 2 теоретичних питання, по 50 балів за кожне запитання. Максимальна оцінка за відповідь складає 100 балів відповідно до шкали оцінювання.

Шкала семестрового контролю

Показники	Бали
Усне опитування (по 50 за 2 теоретичних питання)	0-100
Загальна оцінка	0- 100

Нарахування балів за теоретичну підготовленість студентів на заліку

Бали	Критерії оцінки
50	якщо відповідь повна і правильна, з прикладами і поясненнями
45	якщо відповідь повна і правильна, але є тільки окремі приклади і пояснення
40	якщо відповідь повна і правильна, але приклади і пояснення відсутні
35	якщо відповідь по суті правильна, але з невеликими помилками
30	якщо відповідь викладена не повно і з незначними помилками
25	якщо питання висвітлено правильно приблизно наполовину, є наведені приклади і пояснення
20	якщо відповідь обмежується тільки визначенням всіх необхідних понять без пояснень
10	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять, з помилками
0	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповісти на поставлені запитання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДИКА ОЦІНКИ НЕРУХОМОСТІ.

Тема 1. Професійна оціночна діяльність в Україні та вимоги до її здійснення. Законодавче регулювання професійної оціночної діяльності в Україні. Основні положення Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні", Закону України "Про оцінку земель", що регулюють вимоги до професійної оціночної діяльності в Україні. Форми професійної оціночної діяльності. Професійна етика оціночної

діяльності. Підстави проведення оцінки майна. Істотні умови договору на проведення оцінки майна. Професійна підготовка оцінювачів. Державний реєстр оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності. Державний реєстр оцінювачів з експертної грошової оцінки земельних ділянок. Саморегульвні організації оцінювачів. Суб'єкти оціночної діяльності. Державна реєстрація суб'єктів оціночної діяльності та ліцензування землеоціночних робіт. Кваліфікаційні вимоги до проведення оцінки майна.

Тема 2. Стандарти оціночної діяльності. Міжнародні організації оцінювачів нерухомості. Зміст міжнародних стандартів оцінки нерухомості та їх еволюція. Розвиток основ оцінки нерухомості в новітніх матеріалах європейських стандартів оцінки.

Тема 3. Організація процесу оцінки. Нерухомість як об'єкт оцінки. Поняття земельної ділянки, земельного поліпшення. Правовий режим об'єктів нерухомого майна, у тому числі земельних ділянок. Організація процесу незалежної оцінки нерухомості та її етапи. Вихідні дані та інформаційні джерела для забезпечення проведення оцінки нерухомого майна, у тому числі земельних ділянок. Застосування містобудівної, проектної документації на будівництво в практиці оцінки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЛІ.

Тема 4. Визначення ринкової вартості земельної ділянки, її частини: методичні підходи, методи, оціночні процедури і послідовність їх застосування. Процедура аналізу характеристик земельної ділянки, планування, забудови та іншого використання навколишніх територій, стану інженерних мереж під час визначення вартості об'єкта нерухомості. Методичне регулювання експертної грошової оцінки земельних ділянок та порядок її проведення.

Тема 5. Експертна оцінка земельних ділянок. Особливості оцінки земельних ділянок, що використовуються як сільськогосподарські угіддя, та земельних ділянок, у межах яких розташовані природні, штучні замкнуті водойми, що використовуються для рибогосподарської діяльності. Сутність, основні засади і сфера застосування нормативної грошової оцінки земель. Особливості нормативної грошової оцінки земель населених пунктів. Практика експертної грошової оцінки земельних ділянок.

Тема 6. Особливості оцінки земельних ділянок різного цільового призначення. Визначення вартості земель сільськогосподарського призначення: методичні підходи, методи, оціночні процедури і послідовність їх застосування. Особливості оцінки земельних ділянок, вкритих лісовою рослинністю та призначених для вирощування лісу. Оцінка права користування (оренди) об'єктами нерухомого майна, у тому числі земельними ділянками. Оцінка земельних ділянок водних об'єктів.

Тема 7. Організація процесу оцінки землі і нерухомості. Етапи проведення незалежної оцінки майна. Загальні вимоги до її проведення. Вимоги до джерел інформації, вихідних даних для оцінки майна. Оформлення результатів оцінки. Зміст, форма, порядок складання звітів про оцінку майна. Основні розділи звіту про оцінку, вимоги до його складання і порядок надання замовнику (у тому числі рецензування, погодження, затвердження) звітів.

6.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 120				
	Форма навчання, денна				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1/2-й семестр					
Модуль 1. МЕТОДИКА ОЦІНКИ НЕРУХОМОСТІ					
Тема 1. Професійна оціночна діяльність в Україні та вимоги до її здійснення. Законодавче регулювання професійної оціночної діяльності в Україні. Основні положення Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні"	16	4	2		10
Тема 2. Стандарти оціночної діяльності. Міжнародні організації оцінювачів нерухомості. Зміст міжнародних стандартів оцінки нерухомості та їх еволюція. Розвиток основ оцінки нерухомості в новітніх матеріалах європейських стандартів оцінки.	18	4	4		10
Тема 3. Організація процесу оцінки. Нерухомість як об'єкт оцінки. Поняття земельної ділянки, земельного поліпшення. Правовий режим об'єктів нерухомого майна, у тому числі земельних ділянок. Організація процесу незалежної оцінки нерухомості та її етапи. Вихідні дані та інформаційні джерела для забезпечення проведення оцінки нерухомого майна, у тому числі земельних ділянок. Застосування містобудівної, проектної документації на будівництво в практиці оцінки.	35	4	4		27
Модульна контрольна робота	1	1			
Разом за модуль	60	13	10		37
Модуль 2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЛІ					
Тема 4. Визначення ринкової вартості земельної ділянки, її частини: методичні підходи, методи, оціночні процедури і послідовність їх застосування. Процедура аналізу характеристик земельної ділянки, планування, забудови та іншого використання навколишніх територій, стану інженерних мереж під час визначення вартості об'єкта нерухомості. Методичне регулювання експертної грошової оцінки земельних ділянок та порядок її проведення.	15	3	2		10
Тема 5. Експертна оцінка земельних ділянок. Особливості оцінки земельних ділянок, що використовуються як сільськогосподарські угіддя, та земельних ділянок, у межах яких розташовані природні, штучні замкнуті водойми, що використовуються для рибогосподарської діяльності. Сутність, основні засади і сфера застосування нормативної грошової оцінки земель. Особливості	17	3	4		10

нормативної грошової оцінки земель населених пунктів. Практика експертної грошової оцінки земельних ділянок.						
Тема 6. Особливості оцінки земельних ділянок різного цільового призначення. Визначення вартості земель сільськогосподарського призначення: методичні підходи, методи, оціночні процедури і послідовність їх застосування. Особливості оцінки земельних ділянок, вкритих лісовою рослинністю та призначених для вирощування лісу. Оцінка права користування (оренди) об'єктами нерухомого майна, у тому числі земельними ділянками. Оцінка земельних ділянок водних об'єктів.	17	3	2			10
Тема 7. Організація процесу оцінки землі і нерухомості. Етапи проведення незалежної оцінки майна. Загальні вимоги до її проведення. Вимоги до джерел інформації, вихідних даних для оцінки майна. Оформлення результатів оцінки. Зміст, форма, порядок складання звітів про оцінку майна. Основні розділи звіту про оцінку, вимоги до його складання і порядок надання замовнику (у тому числі рецензування, погодження, затвердження) звітів.	12	3	2			7
Модульна контрольна робота	1	1				
Разом за модуль	60	1 3	10			37
Разом за семестр	120	2 6	20	0	0	74

6.2. Структура навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 120					
	Форма навчання, заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1/2-й семестр						
Модуль 1. МЕТОДИКА ОЦІНКИ НЕРУХОМОСТІ						
Тема 1. Професійна оціночна діяльність в Україні та вимоги до її здійснення. Законодавче регулювання професійної оціночної діяльності в Україні. Основні положення Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні"	11,5	1	0,5			10
Тема 2. Стандарти оціночної діяльності. Міжнародні організації оцінювачів нерухомості. Зміст міжнародних стандартів оцінки нерухомості та їх еволюція. Розвиток основ оцінки нерухомості в новітніх матеріалах європейських стандартів оцінки.	11,5	1	0,5			10
Тема 3. Організація процесу оцінки. Нерухомість як	22	1	1			20

об'єкт оцінки. Поняття земельної ділянки, земельного поліпшення. Правовий режим об'єктів нерухомого майна, у тому числі земельних ділянок. Організація процесу незалежної оцінки нерухомості та її етапи. Вихідні дані та інформаційні джерела для забезпечення проведення оцінки нерухомого майна, у тому числі земельних ділянок. Застосування містобудівної, проектної документації на будівництво в практиці оцінки.						
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	45	3	2			40
Модуль 2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЛІ						
Тема 4. Визначення ринкової вартості земельної ділянки, її частини: методичні підходи, методи, оціночні процедури і послідовність їх застосування. Процедура аналізу характеристик земельної ділянки, планування, забудови та іншого використання навколишніх територій, стану інженерних мереж під час визначення вартості об'єкта нерухомості. Методичне регулювання експертної грошової оцінки земельних ділянок та порядок її проведення.	13	2	1			10
Тема 5. Експертна оцінка земельних ділянок. Особливості оцінки земельних ділянок, що використовуються як сільськогосподарські угіддя, та земельних ділянок, у межах яких розташовані природні, штучні замкнуті водойми, що використовуються для рибогосподарської діяльності. Сутність, основні засади і сфера застосування нормативної грошової оцінки земель. Особливості нормативної грошової оцінки земель населених пунктів. Практика експертної грошової оцінки земельних ділянок	18	1	1			16
Тема 6. Особливості оцінки земельних ділянок різного цільового призначення. Визначення вартості земель сільськогосподарського призначення: методичні підходи, методи, оціночні процедури і послідовність їх застосування. Особливості оцінки земельних ділянок, вкритих лісовою рослинністю та призначених для вирощування лісу. Оцінка права користування (оренди) об'єктами нерухомого майна, у тому числі земельними ділянками. Оцінка земельних ділянок водних об'єктів.	22	1	1			20
Тема 7. Організація процесу оцінки землі і нерухомості. Етапи проведення незалежної оцінки майна. Загальні вимоги до її проведення. Вимоги до джерел інформації, вихідних даних для оцінки майна. Оформлення результатів оцінки.. Основні розділи звіту про оцінку, вимоги до його складання і порядок надання замовнику (у тому числі рецензування, погодження, затвердження) звітів.	22	1	1			20

Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	75	5	4			66
Разом за семестр	120	8	6	0	0	106

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Методика нормативної грошової оцінки землі.	2	0,5
2.	Методика експертної грошової оцінки землі.	4	1
3.	Порядок проведення грошової оцінки землі.	2	0,5
4.	Характеристика об'єктів нерухомості.	4	1
5	Коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель.	2	0,5
6	Алгоритм розрахунку податку на нерухоме майно.	2	1
7	Експертна грошова оцінка капіталізації рентного доходу	2	1
8	Експертна грошова оцінка земель сільського призначення	2	0,5
	Всього годин	20	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Загальна характеристика процесу оцінки земельних ділянок	10	10
2	Нормативна грошова оцінка земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.	14	10
3	Професійна підготовка оцінювачів з експертної грошової оцінки земельних ділянок.	10	10
4	Порядок проведення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.	10	16
5	Нормативна грошова оцінка земель природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.	10	20
6	Нормативна грошова оцінка земель водного фонду	10	20
7	Оцінка об'єктів нерухомості за витратним підходом	10	20
	Разом	74	106

6.5. Індивідуальні завдання

Розрахункова робота: «Методичний підхід капіталізації чистого доходу земельної ділянки»

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle <https://moodle.uzhnu.edu.ua> ,

електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui> , сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua> , інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закон України „Про землеустрій”. - Київ: Відомості Верховної Ради України №36, 2003. – 282с.
2. Закон України "Про оцінку земель" (Відомості Верховної Ради (ВВР), 11 грудня 2003, №1378-IV).
3. Закон України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2001, №47, ст.251).
4. Закон України "Про регулювання містоудівної діяльності" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 34, ст.343)
5. Закон України “Про оренду землі” /в редакції від 08.10.2003 року 161-XIV. № 3-4, ст.27)
6. Земельний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002,
7. І.Іванова, О.Драпіковський "Практикум з оцінки міських земель", Київ, Вид.-во УАДУ, 1998р.
8. Методика експертної грошової оцінки земельних ділянок, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 р. № 1531.
9. Наказ Державного комітету України по земельним ресурсам. Стандарт СОУ ДКЗР 0032632-012:2009 „Оцінка земель. Правила розроблення технічної документації з нормативної грошової оцінки земель населених пунктів”. Зареєстровано ДП "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" за №32595752/1927 від 10 вересня 2009 року.
10. О.Вербінський, О.Драпіковський, В.Заяць, І.Іванова, АЛиріг "Приватизація землі акціонерними товариствами: фінансування викупу»/ практичний посібник, Київ, 1999р.
11. Перович Л.Л. Грошова оцінка землі і нерухомості: конспект лекцій. – Івано- Франківськ: ІФНТУНГ, 2018.– 141с.
12. Перович Л.Л. Грошова оцінка землі і нерухомості: конспект лекцій. – ІваноФранківськ: ІФНТУНГ, 2018.– 141с.
13. Перович Л.М. Оцінка нерухомості: навч. Посібник / Л.М. Перович, Ю.П. Губар. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. – 296с.
14. Перович Л.М. Теоретичні засади землеустрою: навч. Посібник / Л.М. Перович, В.М.Сай, М.С.Маланчук. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. – 236с
15. Порядок нормативної грошової оцінки земель населених пунктів, затверджений наказом Мінагрополітики та продовольства України від 25.11.2016 року №489.
16. Порядок нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів) затверджений наказом Мінагрополітики та продовольства від 22 серпня 2013 року № 508.
17. Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення, затверджений наказом Мінагрополітики та продовольства від 23 травня 2017 року № 262.
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 року №831 "Про Методику грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення " .
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 1995 року №213 зі змінами та доповненнями "Про Методику нормативної грошової оцінки земель населених пунктів " .
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011року №1278 "Про Методику нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів)".
21. Ю.Ф.Дехтяренко, М.Г.Лихогруд, Ю.М.Манцевич, Ю.М.Палеха Методичні основи грошової оцінки земель в Україні:Наукове видання/- Київ: Профі,2002.-256с.

Додаткова література:

1. Методи і моделі оцінювання нерухомого майна. Навч. посіб. / О.І. Драпіковський, І.Б. Іванова, Н.О.Терещенко. – К.: ПАТ «Віпол», 2016. – 512 с.
2. Оцінка нерухомості: Навч. посіб./ О.І. Драпіковський, І.Б. Іванова, Ю.В. Крумеліс. – К.: ТОВ «СІК ГРУП Україна», 2015. – 424 с.
3. Дегтяренко Ю.Ф. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні : навч. посібник / Ю. Ф. Дегтяренко, М. Г. Лихогруд, Ю. М. Манцевич, Ю. М. Палеха. - К.: Профі, 2007. - 624 с.
4. Перович Л. М. Оцінка нерухомості: навч. посібник / Л. М. Перович, Ю.П. Губар. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. - 296 с.
5. Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» : постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 року №1440. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF> , вільний. – Назва з екрана.
6. Про затвердження Національного стандарту № 2 «Оцінка нерухомого майна»: постанова Кабінету міністрів України від 28 жовтня 2004 року №1442. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004-%D0%BF> , вільний. – Назва з екрана.
7. Про затвердження Національного стандарту № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів»: постанова Кабінету міністрів України від 29 листопада 2004 року №1655. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF> , вільний. – Назва з екрана.
8. Національний стандарт №4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності" від 3 жовтня 2007 року №1185. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF> , вільний. – Назва з екрана.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Про оцінку земель: Закон України від 11.12.2003 року № 1378-IV. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15> , вільний. – Назва з екрана.
2. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 року № 2658. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> , вільний. – Назва з екрана.
3. Про затвердження Методики оцінки майна// Постанова Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 р. №1891. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1891-2003-%D0%BF> , вільний. - Назва з екрана.
4. Податковий кодекс України //Кодекс від 02.12.2010 за № 2755-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> , вільний. - Назва з екрана.
5. Земельний Кодекс України//Закон України від 25.10.2001 за № 2768- III [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> , вільний. - Назва з екрана.
6. Методика нормативної грошової оцінки земель населених пунктів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213> - 95 - п, вільний. - Назва з екрана.
7. Порядок нормативної грошової оцінки земель населених пунктів // Мінагрополітики України; Наказ, Порядок, Коефіцієнти [...] від 25.11.2016 р. № 489, [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1647-16#n108> 4, вільний. - Назва з екрана.
8. Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення // Наказ Мінагрополітики від 23.05.2017 № 262, [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-17> , вільний. - Назва з екрана.
9. Методика нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення // постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 831, [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2016-%D0%BF#n35> , вільний. - Назва з екрана.

10. Загальнонаціональна (всеукраїнська нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення, [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://ngo.land.gov.ua/>, вільний. - Назва з екрана.